

Rezumatul activităților și rezultatelor obținute

Cifra proiectului 2480012.0807.16SE

Denumirea Proiectului **Medicina reproductivă asistată: potențial în creșterea natalității**

Investigarea impactului medicinei reproductive asistate asupra natalității este deosebit de importantă în societățile caracterizate prin fertilitate scăzută, îmbătrânire demografică și depopulare accentuată, precum este și Republica Moldova. Investigațiile realizate în cadrul proiectului au relevat că actualmente, contribuția medicinei reproductive asistate la sporirea natalității rămâne încă modestă, constituind circa 0,5% din totalul nașterilor. Prin urmare, medicina reproductivă asistată poate fi interpretată ca o resursă strategică cu potențial pronatalist, având în vedere că prevalența infertilității este de 11%, dar încă insuficient utilizată. Nivelul scăzut al ponderii nașterilor obținute prin tehnologii medicale de reproducere asistată – de cinci ori inferior mediei europene – reflectă o combinație de factori structurali: acces financiar limitat, capacitate instituțională redusă, lipsa unor politici de subvenționare sistematică, informare insuficientă a populației și persistența barierelor culturale privind reproducerea asistată.

Studiile calitative și cantitative realizate în cadrul proiectului au arătat că costurile ridicate limitează preponderent accesul populației cu venituri medii și mici. Tergiversarea accesării tehnologiilor de reproducere medicală asistată din cauza factorilor economici și socio-psihologici, este o practică frecvent întâlnită în rândul persoanelor cu probleme de concepere, ceea ce duce la reducerea șanselor de succes, a ferestrei de oportunitate pentru intervenții pe măsură ce vârsta femeilor crește. Cunoștințele limitate despre posibilitatea de a beneficia de fertilizare in vitro prin asigurarea obligatorie de sănătate, precum și lipsa mediatizării acestei opțiuni, contribuie la subutilizarea resurselor disponibile oferite. Absența unor standarde naționale și a ghidurilor clare pentru medicina reproductivă asistată duce la inconsistențe în practicile medicale. Insuficiența serviciilor de consiliere și consultanță, absența serviciilor de suport psihologic generează o înțelegere limitată a procedurilor și riscurilor asociate și o lipsă a instrumentelor necesare pentru pacienți de a gestiona stresul în fața eșecurilor repetate.

Opiniile populației au arătat că medicina reproductivă asistată în Republica Moldova este deja o realitate socială recognoscibilă. S-a evidențiat un profil atitudinal echilibrat: populația tinde să accepte medicina reproductivă asistată ca parte legitimă a progresului medical, dar manifestă o prudență alimentată de incertitudini medicale și influențe religioase sau culturale. Rezultatele indică un nivel ridicat de acceptare atunci când infertilitatea are cauze medicale, dar o atitudine mai rezervată în situațiile cum ar fi parentalitatea individuală sau maternitatea la vârste înaintate. Profilul probabil al celor care ar accepta să apeleze la tehnologiile medicale de reproducere asistată în cazul unei cauze medicale personale este: femeie sau bărbat aflat în intervalul 30–39 de ani; rezident/ă în mediul urban – în special Chișinău; cu studii superioare; care își propune explicit extinderea familiei; diagnostic ori suspiciune de infertilitate.

În concluzie, deși se atestă o consolidare a sistemului de sănătate reproductivă asistată în Republica Moldova, există provocări semnificative legate de costuri, echitatea accesului, disponibilitatea donatorilor și informarea populației, care trebuie abordate pentru a asigura o implementare sustenabilă și eficientă a medicinei reproductive asistate.

Conducătorul de proiect

Chistruga-Sîncevici Inga

Data: 29.01.26

Summary of activities and results obtained

Project code **2480012.0807.16SE**

Project title "**Assisted Reproductive Medicine: Potential for Increasing Birth Rates**"

The investigation of the impact of assisted reproductive medicine on birth rates is particularly important in societies characterized by low fertility, demographic aging and pronounced depopulation, such as the Republic of Moldova. The investigations carried out within the project revealed that currently the contribution of assisted reproductive medicine to increasing birth rates remains modest, accounting for approximately 0.5% of total births. Therefore, assisted reproductive medicine can be interpreted as a strategic pronatalist resource, given that the prevalence of infertility is 11%, yet it remains insufficiently utilized. The low share of births achieved through assisted reproductive medical technologies—five times lower than the European average—reflects a combination of structural factors: limited financial access, reduced institutional capacity, lack of systematic subsidization policies, insufficient public information, and the persistence of cultural barriers regarding assisted reproduction.

The qualitative and quantitative studies conducted within the project showed that high costs predominantly limit access for middle- and low-income populations. Postponement of access to assisted reproductive medical technologies due to economic and socio-psychological factors is a common practice among persons with conception problems, which leads to reduced chances of success and a narrowing of the opportunity window for interventions as women's age increases. Limited knowledge about the possibility of benefiting from in vitro fertilization through mandatory health insurance, as well as the lack of publicity of this option, contribute to underutilization of the available resources. The absence of national standards and clear guidelines for assisted reproductive medicine leads to inconsistencies in medical practices. Insufficient counseling and advisory services, and the absence of psychological support services generate a limited understanding of procedures and associated risks and a lack of instruments for patients to manage stress in the face of repeated failures.

Public opinions have shown that assisted reproductive medicine in the Republic of Moldova is already a recognizable social reality. A balanced attitudinal profile emerged: the population tends to accept assisted reproductive medicine as a legitimate part of medical progress, but remains cautious, driven by medical uncertainties and religious or cultural influences. The results indicate a high level of acceptance when infertility has medical causes, but a more reserved attitude in situations such as single parenthood or advanced maternal age. The likely profile of those who would accept using assisted reproductive medical technologies in case of a personal medical cause is: a woman or man aged 30–39 years; resident in an urban area—especially Chişinău; with higher education; explicitly intending to expand the family; with a diagnosis or suspicion of infertility.

In conclusion, although consolidation of the assisted reproductive health system in the Republic of Moldova is observed, there are significant challenges related to costs, equity of access, availability of donors, and public information that must be addressed to ensure sustainable and effective implementation of assisted reproductive medicine.

Project leader

Chistruga-Sînchevici Inga

Date: 29.01.26